

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 286/06-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti J. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 263/93, na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 263/93 p o r u š i l základné právo J. B. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 263/93 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. J. B. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiatisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania J. B. v sume 6 888 Sk (slovom šesťtisícosemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Ľ. F., B., (...), do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti J. B. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 286/06-14 z 5. septembra 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť J. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 263/93.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 30. októbra 1991 bol okresnému súdu doručený návrh na začatie konania, ktorého predmetom boli nároky sťažovateľa vyplývajúce zo zrealizovaných zlepšovacích návrhov jeho bývalým zamestnávateľom.

Okresný súd v predmetnej veci vykonal 2. apríla 1992 informatívny výsluch sťažovateľa. Pojednávanie konané 23. októbra 1992 bolo okresným súdom odročené na neurčito. Dňa 11. novembra 1993 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok vypracovaný v rámci nariadeného znaleckého dokazovania (znalcom Ing. P. T.) uznesením z 1. marca 1993. Okresný súd následne v tejto veci uskutočnil pojednávanie 21. januára 1994 a 15. februára 1994. Uznesením z 3. marca 1994 bolo v predmetnej veci opätovne nariadené znalecké dokazovanie (za znalca bol ustanovený Ing. P. T.). Ustanovený znalec vypracovaný znalecký posudok okresnému súdu doručil 9. augusta 1994. Okresný súd vyzval 16. októbra 1996 účastníkov konania, aby sa k podanému znaleckému posudku vyjadrili.

Následne bolo v tejto veci uznesením z 12. novembra 1996 nariadené ďalšie znalecké dokazovanie, v ktorom okresný súd za znalca ustanovil Ing. L. B. Okresný súd výzvami z 25. augusta 1997 a 7. októbra 1997 vyzval ustanoveného znalca, aby mu spis v tejto veci vrátil. Dňa 21. októbra 1997 ustanovený znalec vrátil spis okresnému súdu s tým, že nedokáže odpovedať na ním položené otázky.

Uznesením zo 14. januára 1998 nariadil v tejto veci okresný súd ďalšie znalecké dokazovanie, v ktorom bol za znalca ustanovený Ing. Ľ. C. Znalecký posudok od tohto znalca bol okresnému súdu doručený 18. februára 1998. Dňa 14. októbra 1998 okresný súd vyzval účastníkov konania, aby sa k podanému znaleckému posudku vyjadrili.

Okresný súd v tejto veci uskutočnil pojednávania 8. apríla 1999 a 26. apríla 1999. Uznesením z 22. marca 2000 bolo v tejto veci nariadené znalecké dokazovanie, pričom za znalca okresný súd ustanovil Strojnícku fakultu Slovenskej technickej univerzity v B. (ďalej len „STU v B., SF“), ktorá mu 10. apríla 2000 oznámila, že nevie zodpovedať na ním položené otázky. Ďalšie pojednávanie konané 12. októbra 2000 okresný súd odročil za účelom vykonania znaleckého dokazovania. Uznesením z 15. novembra 2000 okresný súd nariadil v predmetnej veci ďalšie znalecké dokazovanie, v ktorom za znalca ustanovil Ing. J. B.

Následne okresný súd nariadil vo veci ďalšie znalecké dokazovanie uznesením z 19. marca 2001, pričom za znalkyňu ustanovil Mgr. M. B., ktorá okresnému súdu podaním doručeným 17. mája 2001 oznámila, že nemá dostatočnú kvalifikáciu na zodpovedanie ním položených otázok.

Uznesením z 25. júla 2001 okresný súd nariadil ďalšie znalecké dokazovanie, v ktorom za znalca ustanovil Ing. S. J. Podaniami z 15. februára 2002, 25. marca 2002 a 24. júna 2002 okresný súd vyzval znalca, aby mu vrátil spis v tejto veci. Znalecký posudok bol napokon okresnému súdu doručený 17. júla 2002.

V roku 2003 okresný súd v tejto veci uskutočnil pojednávania 10. februára 2003, 27. marca 2003, 12. mája 2003, 19. júna 2003 a 2. októbra 2003. Pojednávanie konané 19. februára 2004 bolo okresným súdom odročené za účelom vypracovania kontrolného znaleckého posudku. Okresný súd následne 5. marca 2004 nariadil ďalšie znalecké dokazovanie, v ktorom bol za znalca ustanovený Ing. L. H. Ustanoveného znalca okresný súd 7. septembra 2004 vyzval na vrátenie súdneho spisu. Dňa 21. februára 2005 znalec okresnému súdu oznámil prekážky, ktoré bránia vypracovaniu znaleckého posudku a spis vrátil okresnému súdu.

Okresný súd uznesením zo 16. novembra 2005 nariadil vo veci ďalšie znalecké dokazovanie, v ktorom za znalkyňu ustanovil Ing. E. L. Vypracovaný znalecký posudok mu bol následne doručený 13. apríla 2006.

Konanie v tejto veci začalo pred pätnástimi rokmi a dosiaľ v ňom nebolo vydané ani prvostupňové meritórne rozhodnutie. Podľa sťažovateľa z chronológie spisu, ako aj zo spisu v predmetnej veci vyplýva, že *«... činnosť resp. nečinnosť okresného súdu vykazovala jednak znaky „absolútneho“ prieťahu, keď súd vo veci vôbec nekonal (napr. od 09. 08. 1994 do 16. 10. 1996) v agregáte rádovo desať rokov, jednak vykazovala a vykazuje znaky fatálne neefektívneho konania»*.

Sťažovateľ sa na prietahy v konaní sťažoval niekoľkokrát. Na jeho posledné sťažnosti zo 17. januára 2005 a 15. júna 2005 mu podpredseda okresného súdu odpovedal listom č. Spr. 2038/05 z 27. januára 2006.

Podľa názoru sťažovateľa predmet tohto konania nie je natoľko zložitý, aby v ňom okresný súd musel nariadiť desať znaleckých dokazovaní, resp. aby v ňom musel dvanásťkrát pojednávať a dospieť tak do stavu, že po 15 rokoch je prakticky akékoľvek ďalšie dokazovanie a pojednávanie zbytočné. Podiel sťažovateľa na prietahoch v tomto konaní možno podľa neho označiť za nulový.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 263/93 porušené, prikáže okresnému súdu v uvedenom konaní konať bez zbytočných prietahov, prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 240 000 Sk, ako aj náhradu trov konania.

Na základe výzvy právny zástupca sťažovateľa listom z 29. septembra 2006 oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Okresný súd vo svojom vyjadrení č. Spr. 3824/2006 z 9. októbra 2006 k sťažnosti na základe výzvy ústavného súdu uviedol, že ku skutkovým okolnostiam uvádzaným v nej nemá pripomienky a v predmetnej veci netrvá na konaní verejného ústneho pojednávania.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľ doručil 30. októbra 1991 Obvodnému súdu Bratislava 3 (neskôr Okresný súd Bratislava III) neperfektný návrh na začatie konania, ktorým sa domáhal zaplatenia odmeny za realizované zlepšovacie návrhy, smerujúci proti N. B. (ďalej len „žalovaný“). Tento návrh bol zaevidovaný pod sp. zn. 6 Nc 246/91.

Na základe pokynu sudcu zo 16. marca 1992 bol sťažovateľ predvolaný na informatívny výsluch, na ktorom bol oboznámený 2. apríla 1992 s tým, že jeho návrh na začatie konania je neúplný a bol poučený o zákonných náležitostiach návrhu na začatie konania. V závere výsluchu okresný súd uznesením sťažovateľa zaviazal, aby podanú žalobu doplnil v lehote 5 dní pod následkom zastavenia konania alebo aby súdu oznámil, či svoju žalobu berie späť. Sťažovateľ svoju žalobu doplnil podaním doručeným okresnému súdu 7. apríla 1992.

Uznesením sp. zn. 6 Nc 246/91, 6 Nc 170/92-10 z 1. júna 1992 okresný súd vylúčil žalobu zo 7. apríla 1992 o nemocenské dávky z tohto spisu na samostatné konanie, ktoré malo byť ďalej vedené pod novou sp. zn. 6 Nc 170/92 (v tomto konaní okresný súd následne vyslovil svoju vecnú nepríslušnosť a postúpil vec Mestskému súdu v Bratislave). Následne bol daný pokyn na doručenie tohto uznesenia účastníkom konania.

Na základe pokynu z 9. októbra 1992 bolo vo veci konajúcim sudcom nariadené pojednávanie na 23. október 1992, spolu s predvolaním bol vyzvaný sťažovateľ na predloženie viacerých listinných dôkazov a žalovaný, aby sa k podanej žalobe vyjadril a predložil listinné dôkazy týkajúce sa merita veci. Vyjadrenie žalovaného k meritu veci bolo okresnému súdu doručené 21. októbra 1992.

Pojednávanie konané 23. októbra 1992 okresný súd odročil na neurčito s tým, že účastníkom konania bola daná lehota 30 dní na mimosúdne vyriešenie sporu a oznámenie účastníkom, či žiadajú znalecké dokazovanie.

Dňa 24. novembra 1992 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného, v ktorom oznámil, že k uzavretiu dohody medzi účastníkmi konania nedošlo. Podaním

doručeným 25. novembra 1992 sťažovateľ okresnému súdu oznámil viaceré skutočnosti týkajúce sa merita veci.

Okresný súd uznesením č. k. 6 Nc 248/92-34 z 1. marca 1993 (právoplatným 24. marca 1993) nariadil v predmetnej veci znalecké dokazovanie. Znalecké posudky mali byť ustanovenými znalcami vypracované v lehote 60 dní. Sťažovateľ okresnému súdu následne v prílohe podania doručeného 15. marca 1993 zaslal viaceré listinné dôkazy v predmetnej veci. Okresný súd 24. marca 1993 spis v tejto veci postúpil ustanovenému znalcovi. Dňa 29. apríla 1993 sťažovateľ zaplatil preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Žalovaný sa podaním doručeným 21. júna 1993 vyjadril k meritu veci a súčasne súdu oznámil, že k uzavretiu dohody medzi účastníkmi konania nedošlo.

Znalec Ing. P. T. predložil 11. novembra 1993 okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok. Pokynom z 8. decembra 1993 zákonný sudca nariadil pojednávanie na 21. január 1994 (súčasne s predvolaním účastníkom konania zasielal aj znalecký posudok spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 10 dní vyjadrili). Uznesením č. k. 6 C 263/93-61 z 8. decembra 1993 okresný súd priznal ustanovenému znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku. Žalovaný svoje písomné stanovisko k znaleckému posudku zo 7. októbra 1993 doručil na pojednávaní a sťažovateľ sa k nemu vyjadril ústne do zápisnice taktiež až na pojednávaní. Okresný súd pojednávanie konané 21. januára 1994 odročil na 15. február 1994 s tým, že sťažovateľa zaviazal, aby mu v lehote 5 dní zaslal otázky na znalca. Sťažovateľ túto povinnosť splnil podaním doručeným okresnému súdu 1. februára 1994.

Pojednávanie konané 15. februára 1994 bolo okresným súdom odročené na neurčito s tým, že účastníkov zaviazal v lehote 10 dní zaslať viaceré podklady potrebné pre vypracovanie znaleckého posudku i rozhodnutie. Podanie sťažovateľa bolo okresnému súdu doručené 21. februára 1994 a žalovaného 25. februára 1994.

Uznesením č. k. 6 C 263/93-88 z 3. marca 1994 okresný súd nariadil doplnenie znaleckého dokazovania v predmetnej veci. Doplnenie znaleckého posudku mal znalec vypracovať v lehote 60 dní. Sťažovateľovi sa uznesenie nepodarilo doručiť.

Doplnenie znaleckého posudku z 31. júla 1994 bolo ustanoveným znalcom doručené okresnému súdu 9. augusta 1994. Uznesením z 11. januára 1995 okresný súd priznal znalcovi odmenu za vykonanie znaleckého dokazovania. Na základe pokynu z 19. januára 1995 bol následne znalecký posudok doručený účastníkom konania spolu s výzvou, aby sa k nemu vyjadrili v lehote 10 dní. Podaním doručeným 23. mája 1995 požiadal sťažovateľ okresný súd o ukončenie sporu. Okresný súd podaním z 1. júna 1995 účastníkom konania oznámil, že z dôvodu personálneho problému sa v ich veci nebude konať a požiadal ich, aby trpezlivo vyčkali bez urgencií do vyriešenia tohto problému. Dňa 8. mája 1996 bolo okresnému súdu doručené podanie Ing. V. M. označené ako „*Svedectvo*“.

Pokynom z 3. októbra 1996 nechal okresný súd opätovne vyzvať účastníkov konania, aby sa vyjadrili v lehote 15 dní k znaleckému posudku z 31. júla 1994. Sťažovateľovi bola zároveň zaslaná výzva, aby okresnému súdu oznámil ďalšie skutočnosti, resp. vyjadrenia týkajúce sa predmetu konania. Na výzvu súdu sťažovateľ odpovedal podaním doručeným 21. októbra 1996. Žalovaný svoje vyjadrenie k znaleckému posudku okresnému súdu doručil 13. novembra 1996.

Okresný súd následne uznesením č. k. 6 C 263/93-131 z 12. novembra 1996 nariadil ďalšie znalecké dokazovanie znalcom z odboru tepelné energetické zariadenia, ktorému bola uložená lehota 60 dní na vypracovanie znaleckého posudku. Uvedené uznesenie sa nepodarilo riadne doručiť sťažovateľovi (vrátené späť 11. decembra 1996). Na základe pokynu zo 7. januára 1997 bolo predmetné uznesenie opätovne doručované sťažovateľovi.

Podaním doručeným 14. januára 1997 sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že v časti (ZN/88) predmetu konania je možné uzavretie dohody so žalovaným. Dňa 4. februára 1997 sťažovateľ zložil na účet súdu preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Dňa 29. mája 1997 bolo okresnému súdu doručené sťažovateľovo podanie označené ako „*Urgencia*“.

znalca“. Na základe pokynu z 20. augusta 1997 bol spis v uvedenej veci urgovaný u znalca. Okresný súd následne znalca opätovne vyzval na základe úpravy z 1. októbra 1997 pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Ustanovený znalec Ing. L. B. okresnému súdu spis v predmetnej veci vrátil 21. októbra 1997 bez vypracovania znaleckého posudku.

Podaním doručeným okresnému súdu 27. októbra 1997 sťažovateľ požiadal okresný súd, aby v predmetnej veci konal a rozhodol podľa jeho návrhu.

Okresný súd uznesením zo 14. januára 1998 ustanovil v predmetnej veci znalca Ing. Ľ. C., ktorému uložil predložiť vypracovaný znalecký posudok v lehote 60 dní. Nečinnosť znalca Ing. L. B. bola okresným súdom signalizovaná Krajskému súdu v Bratislave podaním zo 14. januára 1998. Ustanovený znalec Ing. Ľ. C. vypracovaný znalecký posudok z 15. februára 1998 okresnému súdu predložil 18. februára 1998.

Podaním doručeným 23. februára 1998 sa k predmetu konania vyjadril sťažovateľ.

Na základe pokynu zákonného sudcu zo 14. októbra 1998 bol znalecký posudok z 15. februára 1998 doručený účastníkom konania s tým, aby sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadrili. Vyjadrenie sťažovateľa bolo okresnému súdu doručené 28. októbra 1998 a žalovaný sa vyjadril podaním z 3. decembra 1998 (bez pečiatky doručenia).

Vo veci konajúci sudca pokynom z 5. februára 1999 nariadil v predmetnej veci pojednávanie na 8. apríl 1999. Pojednávanie konané 8. apríla 1999 bolo okresným súdom odročené na 26. apríl 1999 s tým, že žalovaný bude predvolaný pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Sťažovateľovi bola na tomto pojednávaní súčasne uložená povinnosť upresniť svoju žalobu, ktorú splnil podaním doručeným okresnému súdu 12. apríla 1999.

Pojednávanie konané 26. apríla 1999 bolo okresným súdom odročené na neurčito i za účelom vykonania kontrolného znaleckého dokazovania. Dňa 3. mája 1999 bolo

okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k predmetu konania a žalovaný svoje stanovisko k predmetnej veci doručil okresnému súdu 12. mája 1999. Sťažovateľ podaním doručeným 23. augusta 1999 urgoval vybavenie predmetnej veci.

Na základe úpravy z 8. februára 2000 bola zaslaná písomná výzva žalovanému za účelom zistenia sídla inštitúcie, ktorá mala vykonať kontrolné znalecké dokazovanie. Žalovaný na túto výzvu okresnému súdu odpovedal podaním doručeným 25. februára 2000.

Uznesením č. k. 6 C 263/93-196 z 22. marca 2000 okresný súd v predmetnej veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom STU v B., SF, ktorá mala znalecký posudok predložiť v lehote 60 dní. Podaním doručeným okresnému súdu 28. marca 2000 sťažovateľ požiadal o vypočutie svedkov v predmetnom konaní.

STU v B., SF okresnému súdu podaním z 10. apríla 2000 oznámila, že v predmetnej veci nie je oprávnená na vypracovanie znaleckého posudku. Okresný súd následne STU v B., SF zaslal výzvu z 27. júna 2000, na ktorú mu bola doručená odpoveď podaním z 10. júla 2000.

Okresný súd v predmetnej veci nariadil pokynom z 20. septembra 2000 pojednávanie na 12. október 2000. Pojednávanie konané v uvedený deň bolo odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania.

Uznesením č. k. 6 C 263/93-209 z 15. novembra 2000 okresný súd v predmetnej veci nariadil znalecké dokazovanie ustanoveným znalcom z odboru priemyselné vlastníctvo, odvetvie patenty a vynálezy Ing. J. B. (znalcovi sa uznesenie nepodarilo doručiť). Podaním z 27. novembra 2000 sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že ustanovený znalec z dôvodu svojej funkcie nemôže vypracovávať znalecké posudky a pred ustanovením nového znalca v konaní navrhol vypočúť viacerých svedkov.

Na základe pokynu zo 4. januára 2001 bolo uznesenie okresného súdu z 15. novembra 2000 opätovne doručované znalcovi prostredníctvom pošty, policajných

orgánov a súdneho doručovateľa. Uvedenú zásielku sa nepodarilo doručiť ani policajnému orgánu (správa o tom bola okresnému súdu doručená 6. marca 2001), pretože znalec sa v mieste svojho bydliska nezdržiava.

Uznesením č. k. 6 C 263/93-218 z 19. marca 2001 bola v predmetnej veci na vypracovanie znaleckého posudku ustanovená znalkyňa Mgr. M. B. (právoplatné 26. marca 2001). Pokynom z 23. apríla 2001 bol spis v predmetnej veci zaslaný ustanovenej znalkyni. Podaním doručeným okresnému súdu 17. mája 2001 ustanovená znalkyňa okresnému súdu oznámila, že nie odborne kompetentná vypracovať príslušný znalecký posudok. Uznesením č. k. 6 C 263/93-223 z 25. júla 2001 bol v predmetnej veci ustanovený znalec JUDr. S. J., ktorému bol spis zaslaný v prílohe podania z 26. septembra 2001.

Na základe pokynu z 8. februára 2002 bol ustanovený znalec vyzvaný na podanie znaleckého posudku v lehote 10 dní. Pokynom z 21. marca 2002 bol opätovne vyzvaný už pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Podaním z 29. mája 2002 sa k predmetu konania vyjadril sťažovateľ. Na základe pokynu z 19. júna 2002 bol urgovaný znalecký posudok a spis od znalca. Znalecký posudok z 15. júla 2002 bol napokon okresnému súdu doručený 17. júla 2002. Dňa 8. augusta 2002 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie k tomuto znaleckému posudku sťažovateľa. Na základe pokynu z 15. októbra 2002 bol predmetný znalecký posudok doručovaný účastníkom konania spolu s výzvou, aby sa k nemu vyjadrili v lehote 10 dní. Žalovaný túto výzvu splnil podaním doručeným 8. novembra 2002.

Zákonný sudca v predmetnej veci pokynom z 20. januára 2003 nariadil pojednávanie na 10. február 2003. Pojednávanie konané v tento deň bolo odročené na 27. marec 2003 za účelom vypočutia svedkov. Po vypočutí predvolaných svedkov bolo pojednávanie konané 27. marca 2003 aj bez prítomnosti žalovaného odročené na 12. máj 2003 za účelom predvolania ďalších svedkov. Dňa 9. apríla 2003 bolo okresnému súdu doručené stanovisko sťažovateľa týkajúce sa merita veci. Po vypočutí predvolaného svedka bolo pojednávanie konané 12. mája 2003 odročené na 19. jún 2003 za účelom predvolania ďalších svedkov.

Po vypočutí došlých svedkov okresný súd pojednávanie konané 19. júna 2003 uznesením odročil na 2. október 2003 za účelom predvolania znalca JUDr. S. J. Pojednávanie konané 2. októbra 2003 bolo okresným súdom odročené na neurčito za účelom zváženia ďalšieho dokazovania. Podaním doručeným 9. októbra 2003 sa sťažovateľ vyjadril k výpovedi znalca na pojednávaní.

Dňa 19. decembra 2003 bolo pokynom sudcu nariadené pojednávanie v predmetnej veci na 19. február 2004. Uvedené pojednávanie bolo okresným súdom odročené na neurčito za účelom vypracovania kontrolného znaleckého posudku k znaleckému posudku z 15. júla 2002 (JUDr. S. J.). V prílohe podania doručeného 23. februára 2004 sťažovateľ okresnému súdu doručil viaceré listinné dôkazy potrebné k vypracovania kontrolného znaleckého posudku.

Uznesením č. k. 6 C 263/93-336 z 26. marca 2004 bolo v predmetnej veci nariadené znalecké dokazovanie (ustanovený znalec Ing. L. H.). Znalecký posudok mal vypracovať v lehote 30 dní (právoplatné 15. marca 2004). Predmetné uznesenie okresný súd opravil v časti odôvodnenia uznesením zo 16. marca 2004. Ustanovený znalec podaním doručeným 17. marca 2004 okresnému súdu oznámil, že nie je objektívne spôsobilý v predmetnej veci podať znalecký posudok. V prílohe podania z 5. apríla 2004 okresný súd zaslal ustanovenému znalcovi spis v predmetnej veci. Ustanovený znalec podaním doručeným 1. júla 2004 požiadal o predĺženie lehoty na vykonanie úkonu. Úpravou z 2. septembra 2004 nechal zákonný sudca vyzvať znalca na predloženie znaleckého posudku i zaslaného spisu.

V prílohe podania doručeného 16. februára 2005 sťažovateľ okresnému súdu predložil viaceré listinné dôkazy v predmetnej veci. Podaním doručeným okresnému súdu 21. februára 2005 ustanovený znalec oznámil vznik prekážky výkonu znaleckého posudku v predmetnej veci. Okresný súd uznesením č. k. 6 C 263/93-355 zo 16. novembra 2005 v predmetnej veci vypracovaním znaleckého posudku poveril znalkyňu Ing. E. L.

Na základe pokynu z 12. januára 2006 bol spis zaslaný ustanovenej znalkyni. Podaním z 10. februára 2006 ustanovená znalkyňa požiadala o predĺženie lehoty

na vypracovanie znaleckého posudku. Znalecký posudok č. 4/2006 z 13. apríla 2006 bol napokon okresnému súdu doručený 13. apríla 2006. Okresný súd tento znalecký posudok následne zaslal účastníkom konania spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 20 dní vyjadrili (v spise nie sú pripojené doručky). Sťažovateľ doručil okresnému súdu 24. apríla 2006 podanie, v ktorom oznámil svoje pripomienky k ustanovenej znalkyni.

Na základe pokynu z 31. júla 2006 bolo v predmetnej veci uznesením zo 14. augusta 2006 nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru strojárstvo Ing. D. Ch.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov...“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba o vyplatenie odmeny za viaceré zlepšovacie návrhy. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa a okresného súdu, a z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej zložitosti veci. Po skutkovej stránke však v danom prípade možno konštatovať, že ide o vec skutkovo zložitú vyžadujúcu si vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré môže spôsobiť predĺženie konania, najmä v prípade ako je tento, keď rozsah predmetu konania definovaný v návrhu sťažovateľa je široký a zistenie skutkového stavu veci je závislé od vypočutia svedkov, zabezpečenia viacerých znaleckých posudkov a pod. Spomínaná skutková zložitost' veci však nemôže ospravedlniť obdobia nečinnosti a nesústredenej činnosti okresného súdu.

B. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd hodnotí ako súčinnosť. Sťažovateľ v predmetnom konaní síce podával neperfektné návrhy, avšak ich nedostatky následne na základe výzvy okresného súdu odstránil, zaplatil súdny poplatok i preddavky na trovy znaleckého dokazovania a za účelom ochrany svojho základného práva v predmetnom konaní využil opravné prostriedky. V správaní sťažovateľa teda ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k výraznému spomaleniu postupu okresného súdu v predmetnom konaní. Žiadna zložitost' veci neospravedlňuje 15-ročné konanie

C. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní v tejto veci v súlade so svojou judikatúrou, zohľadnil deň začatia predmetného konania na okresnom súde (30. októbra 1991), ako aj dobu, ktorá uplynula v tomto konaní do založenia jurisdikcie ústavného súdu (15. februára 1993) predstavujúcu obdobie trvajúce viac ako jeden rok a tri mesiace (mutatis mutandis III. ÚS 18/2000).

Ústavný súd zistil dlhé obdobia nečinnosti v postupe okresného súdu v predmetnom konaní, ktoré mali výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Prvé z uvedených období

nečinnosti okresného súdu začalo v máji 1993, uplynutím lehoty, v ktorej mal byť okresnému súdu ustanoveným znalcom predložený znalecký posudok a trvalo viac ako šesť mesiacov, t. j. až do 8. decembra 1993, keď vo veci konajúci sudca nariadil pojednávanie. Okresný súd okrem priznania odmeny znalcovi za vykonané znalecké dokazovanie nevykonal v predmetnom konaní žiadny procesný úkon ani v období trvajúcim viac ako desať mesiacov od 9. augusta 1994, keď ustanovený znalec okresnému súdu doručil doplnenie znaleckého posudku až do 19. júna 1995, keď bolo toto doplnenie znaleckého posudku doručované na základe pokynu sudcu účastníkom konania. Postup okresného súdu v predmetnom konaní bol aj po 19. júni 1995 poznačený nečinnosťou, pretože okresný súd až do 3. októbra 1996 (okresným súdom bola účastníkom konania opätovne zaslaná výzva, aby sa k podanému doplneniu znaleckého posudku vyjadrili), t. j. takmer dvadsaťjeden mesiacov v tomto konaní taktiež nevykonal žiadny procesný úkon. V období od 18. februára 1998, keď bol okresnému súdu doručený ustanoveným znalcom znalecký posudok až do 14. októbra 1998, keď nechal vo veci konajúci sudca tento posudok zaslať účastníkom konania, t. j. v období trvajúcim takmer osem mesiacov bol okresný súd opäť nečinný. Nečinnosť okresného súdu v tomto konaní trvajúca osem mesiacov bola ústavným súdom zistená aj v období od 12. mája 1999, keď bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného do 8. februára 2000, keď okresný súd zaslal žalovanému výzvu. Okresný súd zostal nečinným aj v ďalšom deväťmesačnom období trvajúcim od 21. februára 2005, keď bolo okresnému súdu doručené podanie znalca o vzniku prekážky pre ktorú nemôže znalecký posudok vypracovať do 16. novembra 2005, keď okresný súd ustanovil v tomto konaní nového znalca. Nečinnosť okresného súdu vo vyššie označených obdobiach, bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka je potrebné považovať za zbytočný prierah v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

V preskúmanom konaní však podľa zistenia ústavného súdu došlo k predĺženiu konania aj v dôsledku nesústreďenej činnosti okresného súdu spočívajúcej v nedokonalom poznaní podstaty veci a nariadovaní dokazovania bez náležitého zistenia procesne významných skutočností pre toto dokazovanie (napr. postup okresného súdu pri ustanovení znalcov 22. marca 2000 a 17. marca 2004).

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvalo od založenia jurisdikcie ústavného súdu 15. marca 1993 viac ako trinásť rokov a osem mesiacov. Z uvedenej doby takmer šesťdesiatdva mesiacov (t. j. päť rokov a dva mesiace) tvorí obdobie, v ktorom v dôsledku nečinnosti okresného súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní.

S ohľadom na vyššie uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu, ako aj na jeho nesústredenú činnosť, nemožno dobu predmetného konania vedeného okresným súdom považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ani za primeranú podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva s'ťažovateľa boli porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. S'ťažovateľ vo svojej s'ťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 240 000 Sk, ktoré odôvodnil tým, že „*S'ťažovateľ podával návrh na začatie konania vo veku 65 rokov. S'ťažovateľ v mesiaci apríl 2006 završil 80 rok svojho života a v predmetnej veci nebolo vydané jediné meritórne rozhodnutie.*

Pocity krivdy a zúfalstva, ktoré sú spôsobené niekoľkoročným nekonaním (ignoranciou) okresného súdu resp. jeho absolútne neefektívnou činnosťou, s'ťažovateľ aj s prihliadnutím na svoj vysoký vek ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že predmetom konania je výsledok jeho tvorivej činnosti znáša zle. Negatívne pocity vyvolané postupom

okresného súdu spôsobujú sťažovateľovi permanentný stres a vyvolávajú v ňom pochybnosti o plnení si funkcií štátu“.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 80 000 Sk. Táto suma zohľadňuje celkovú dĺžku predmetného konania s prihliadnutím na predmet konania okresného súdu, dĺžku zbytočných prietahov v tomto konaní (päť rokov a dva mesiace) a s tým spojenú ujmu sťažovateľa.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľa nevyhovel.

4. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 10 238 Sk vrátane DPH.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 3, § 14, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania

podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú, v zásade nie je oceniteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 730 Sk a hodnota režijného paušálu 164 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami možno teda trovy konania vyčíslieť ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd) vrátane režijného paušálu a DPH ($2 \times 2\,730 \text{ Sk} + 2 \times 164 \text{ Sk} + 19\% \text{ z } 5\,788 \text{ Sk} = 6\,888 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda spolu predstavuje sumu 6 888 Sk.

Ústavný súd právnenému zástupcovi sťažovateľa priznal odmenu v sume 6 888 Sk a v zostávajúcej časti jeho nároku na náhradu trov konania nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2006